

een worm aangezien en deze met een haastige vraatzucht, Spreeuwen eigen, naar binnen gewerkt. Geen der deelnemers had bij de Spreeuw iets dergelijks waargenomen.

Nadat één der deelnemers de muis uit de spreeuwenbek getrokken had, vloog de vogel normaal weg. Hij had blijkbaar geen nadelige gevolgen van zijn begeerigheid ondervonden.

Hilversum.

H. NUIJEN.

Vliegen in een vogelei. Een van mijn leerlingen vond van de zomer in een braamstruik bij een tuinhuisje een verlaten nest, waarin een paar lege eischalen en twee gave eieren lagen. Deze hadden de grootte van mereleieren en waren lichtblauw. De vinder kon mij van nest en eieren geen nauwkeurige beschrijving geven; mogelijk is het een nest met eieren van een Merel geweest. Het viel hem op, dat één van de gave eieren zeer licht was. Toen hij hiervan de schaal open brak, vielen er tot zijn niet geringe verbazing twee groenachtige vliegen uit, die een ogenblik als verdoofd op de grond bleven liggen en daarna wegvlogen. Verder bevonden zich in dat ei nog vier vliegenpoppen. De jonge man is een enthousiast natuurliefhebber en een goed waarnemer, zodat ik de juistheid van zijn verhaal niet behoef te betwijfelen. Mijn vraag is nu, of een dergelijke waarneming wel eens meer gedaan is, hoe deze vliegen in dit gave ei kunnen zijn terecht gekomen en wat voor vliegen het kunnen geweest zijn.

Schiedam.

C. J. J. VAN DER MAAS.

Naar aanleiding van de berichten in De Leven-
de Natuur over **Varens op muren** en **Zwarte specht** nog het volgende:

In de zomer van 1951 vond ik even buiten Woerden op een muurtje *Asplenium adiantum-nigrum* L. var. *obtusum* (Kit.) Heufl. en *Asplenium trichomanes* L., terwijl op verscheidene plaatsen aan brugmuren te Oudewater (H. Hoogendoorn) en te Woerden exemplaren van *Asplenium ruta-muraria* L. var. *brunfelsii* Heufl. werden aangetroffen.

Wij speurden ijverig de omtrek af, bezochten ook Haarzuilens (kasteel de Haar), Harmelen en Montfoort. Overal Muurvariantjes, op één plekje nog Steenbreekvariantjes, en verder enkele exemplaren van *Dryopteris filix-mas* Schott. Ook werd *Phyllitis scolopendrium* (L.) Newm. met zekerheid éénmaal gevonden, over het tweede geval bestaat twijfel.

Op 25 October 1952 zag de vrouw van de bosopzichter van het Linschoterbos twee Zwarte spechten in de beuken van de oprijlaan. Een scholier meldde een Zwarte specht op 27 October 1952 bij Oudewater die „een jonge knotwilg vrijwel had doorgeslagen”.

E. E. v. d. VOO.

Twee rode Zeedonderpadden (*Cottus scorpius* L.). Op 31 October 1952 werd in het Schulpengat nabij de Zuiderhaaks een zg. rufinistisch exemplaar van de gewone Zeedonderpad (of knorhaan) gevangen. Alle bruine en zwarte pigmenten zijn afwezig, de rode en gele zijn echter normaal aanwezig. Het 17 cm lange dier toont overigens geen afwijkingen. Het bevindt zich thans in de collectie van het Zoologisch Museum in Amsterdam. Dit is het tweede rode exemplaar, dat sedert 1945 op het Zoologisch Station te Den Helder werd aangebracht. Het eerste rode exemplaar was een iets meer terracotta-kleurig dier van ongeveer 17 cm, dat op 21 October 1946 in het Nieuwediep was gevangen en dat levend in ons aquarium verzelde. Toen de visser echter vernam, dat wij niet meer dan f 1.— voor het dier wilden geven, vroeg hij zijn visje terug en wierp het weer in de haven!

INGVAR KRISTENSEN.

Paddenstoelen in Groningen. Daar Groningen en omstreken niet bekend staan als paddenstoelengebieden bij uitnemendheid, geloof ik, dat het wel aardig is even melding te maken van een paar aardige vondsten, welke Aristoteles, de Natuur-Historische club van het Praedinius gymnasium in het landgoed De Braak de 11e October van het vorige jaar deed.

We vonden daar dan: Wortelcollybia, Schubbig bundelzwam (*Pholiota squarrosa*), het koraalzwammetje *Clavaria inaequalis*, Kopergroenzwam (*Stropharia aeruginosa*) in groten getale, Fraaie koraalzwam (*Clavaria formosa*), Fluweelboleet (*Boletus subtomentosus*), de vogelnestzwammetjes, Gele trilzwam (*Tremella mesenterica*), Kluifjeszwam (*Helvella crispa*), Geelgroene glibberzwam (*Leotia lubrica*), het schuimzwammetje *Hypoxylon ferrugineum*, Houtknotzwam (*Xylaria polymorpha*), Kleine bruine bekerzwam, om niet te spreken van de talloze andere gewonere soorten, waartoe ook wel 20 duivelseieren behoorden. En dat alles in nog geen anderhalf uur tijds!

H. H. T. BEKENKAMP.

Metselwespen uit Friesland. Toen de tabel van de Metselwespen in D.L.N. verscheen, heb ik direct mijn materiaal gedetermineerd. Het is te begrijpen, dat ik wel even schrok van het blanco register van Friesland en ik haast mij dus om bijgaande aanvullingen te geven. Misschien komen er dan ook van andere kanten opgaven los, want ik kan me niet voorstellen, dat er bv. in Groningen niemand woont, die er wel eens Metselwespen heeft gevangen. Onderstaande 8 soorten werden door mij in Friesland (waaronder de Friese waddeneilanden) verzameld.

<i>Ancistrocerus scoticus</i> :	Schiermonnikoog.
„ trifasciatus :	Noordwolde, Leeuwarden, Oenkerk.
„ oviventris :	Leeuwarden.
„ parietinus :	Leeuwarden, Oenkerk.
„ parietum :	Ameland, Leeuwarden.
<i>Gymnomerus laevipes</i> :	Ureterp.
<i>Pterochilus phaleratus</i> :	Schiermonnikoog.
<i>Eumenes pedunculatus</i> :	Wolvega, Appelscha.

Voorts ving ik in Oisterwijk : *Allodynerus rossii*, *Ancistrocerus trifasciatus* en *Discoelius zonalis*.

Leeuwarden. G. VAN MINNEN.

Metselwespen. In antwoord op de vraag in het slotartikel van De Nederlandse Metselwespen (D.L.N. 55, afl. 12) kan ik de volgende „noordelijke“ aanvullingen geven :

<i>Nannodynerus dentisquama</i> :	Terschelling.
<i>Hoplomerus melanocephalus</i> :	Oudenrijn bij Utrecht.
<i>Pterochilus phaleratus</i> :	Terschelling.

Den Dolder. P. M. F. VERHOEFF.

Dank zij beide bovenstaande opgaven zijn Friesland en drie waddeneilanden gerehabiliteerd. Waar blijven Texel, Vlieland en ook Groningen en Zeeland ? J. W.

Watersnippen op paaltjes. De heer J. Taapken vermeldt op blz. 80 van D.L.N., jg. 54 afl. 4, dat hij op 8 Juni 1950 in Zweden een Water-

snip had waargenomen, rustig zittend op een hekpaaltje. Op zijn vraag of iemand dit in Nederland al eens constateerde, kan ik antwoorden, dat mijn vrouw en ik dit bij onze geregelde vogelinventarisaties in het zuidelijk gedeelte van de Gelderse vallei vele malen hebben waargenomen, echter alleen in de broedtijd. De vogel kan daarbij dan ook zijn typische, enkele malen herhaalde en langzame roep laten horen, die klinkt als „tsjèt-te“ (Dr W. H. van Dobben) of „chip-per“ (T. A. Coward) en alleen op het broedterrein te beluisteren is. Zo herinneren we ons van een mooie voorjaarsavond, dat een snip op een paaltje aldus zat te roepen, terwijl in de blauwe lucht daarboven een andere snip (een mannetje ?) naar harte-lust blaatte.

Wageningen. Dr D. M. DE VRIES.

Een mutatie ? In het laatst van vorige winter en later opnieuw tijdens de koudegolf van eind Maart, toen echter reeds in gezelschap van een normaal wijfje, werd bij het voer in de vensterbank van onze keuken meermalen een Koolmees-man gezien, die sterk opviel door prachtig oranje gekleurde flanken. Van geveerd zijn was beslist geen sprake. Nimmer hebben mijn vrouw en ik daarvoor en daarna een dergelijke afwijking waargenomen, hoewel wij toch talloze Koolmezen vanuit schuilhutten dichtbij hebben zien baden. Was iemand anders wel zo gelukkig ?

Wageningen. Dr D. M. DE VRIES.

Hondenteken. Deze zomer kwam een tweetal van mijn leerlingen aangedragen met een levende Egel. Het dier vertoonde ongeveer 25 blaasjes tussen de stekels van de rugzijde. Welke ziekte mocht dit zijn ? vroegen de knapen. Het ging hier om Hondenteken, *Ixodes ricinus* (L.). In de litteratuur vinden wij die kwelgeest n vermeld voor honden, apen, schapen, runderen, enz. Maar voor Egels niet. Hoe kwamen de parasieten tussen de stekelige pennen ? Waarschijnlijk als larven. Eens trof ik bij een Vos een paar teken aan, die zich hadden vastgezogen achter op de nek. Maar 25 exemplaren bij een zo slecht te benaderen beest als de Egel slaan toch wel een record !

Komt ook *Ixodes reticulatus* (F.) in ons land voor ? E. HOOGEVEEN.